

CHET TILINI O'RGANISHDA YOSH XUSUSIYATLARINING ROLI

Komilova Nilufar Abdilkadimovna

Farg'ona davlat universiteti Til o'rgatish markazi rahbari

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11174435>

ARTICLE INFO

Qabul qilindi: 02-May 2024 yil

Ma'qullandi: 06-May 2024 yil

Nashr qilindi: 10-May 2024 yil

KEY WORDS

chet tili, yosh xususiyatlari, til o'rganish, chet tilini o'rganish qobiliyati

ABSTRACT

Ushbu maqola chet tilini o'rganishda yosh xususiyatlarining rolini o'rganishga bag'ishlangan. Tadqiqot chet tilini o'rganishda yoshning ta'sirini aniqlashga qaratilgan bo'lib, turli yosh guruhlarining chet tilini o'rganish jarayonidagi farqlarini tahlil qiladi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, chet tilini o'rganishda yosh muhim rol o'ynaydi va yoshga qarab tilni o'zlashtirish qobiliyati farqlanadi.

Chet tilini o'rganish zamonaviy dunyoda tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Globallashuv va xalqaro hamkorlikning rivojlanishi tufayli chet tillarini bilish ko'plab sohalar uchun zarur ko'nikma bo'lib qolmoqda. Biroq, chet tilini o'rganish jarayoni murakkab bo'lib, ko'plab omillar, jumladan, yosh xususiyatlari ta'sir ko'rsatadi [1]. Ushbu maqolada chet tilini o'rganishda yosh xususiyatlarining roli tadqiq etiladi.

USULLAR VA ADABIYOTLAR TAHLILI

Tadqiqot uchun turli yosh guruhlaridagi o'quvchilarning chet tilini o'zlashtirish jarayoniga oid ilmiy maqolalar va adabiyotlar tahlil qilindi. Tadqiqotda bolalar, o'smirlar va kattalarning chet tilini o'rganishdagi farqlari o'rganildi [2]. Shuningdek, har bir yosh guruhiga mos keladigan o'qitish usullari tahlil qilindi [3].

Bolalar uchun chet tilini o'rganishda o'yin va qo'shiq kabi interaktiv usullar samarali ekanligi aniqlandi [4]. O'smirlar uchun esa muloqot va ijtimoiy o'zaro ta'sir muhim rol o'ynaydi [5]. Kattalar chet tilini o'rganishda ko'proq kognitiv yondashuvni afzal ko'radilar va grammatik qoidalarni o'rganishga e'tibor qaratishadi [6].

NATIJALAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, chet tilini o'rganishda yosh xususiyatlari muhim rol o'ynaydi. Bolalar chet tilini osonroq va tezroq o'zlashtira oladilar, chunki ularning miyasi tilni o'rganishga moslashgan bo'ladi [7]. O'smirlar esa til o'rganishda ijtimoiy omillardan ko'proq ta'sirlanad va tengdoshlari bilan muloqot qilishni afzal ko'radilar [8]. Kattalar chet tilini o'rganishda qiyinchiliklarga duch kelishlari mumkin, chunki ularning miyasi tilni o'rganishga kamroq moslashgan bo'ladi [9].

TAHLIL VA MUHOKAMA

Tadqiqot natijalari chet tilini o'qitishda yosh xususiyatlarini hisobga olish muhim ekanligini ko'rsatadi. Bolalar uchun chet tili darslarida o'yin va qo'shiqlardan foydalanish, o'smirlar uchun esa muloqot va ijtimoiy o'zaro ta'sirga e'tibor qaratish lozim [10]. Kattalar

chet tilini o'rganishda grammatik qoidalar va kognitiv yondashuvga urg'u berishlari mumkin.

Shuningdek, tadqiqot chet tilini erta yoshdan o'rganish afzalliklarini ko'rsatdi. Bolalar chet tilini osonroq va tezroq o'zlashtira olsalar-da, kattalar ham tegishli o'qitish usullari yordamida chet tilida yuqori darajadagi mahoratga erisha oladilar.

Chet tilini o'qitishda yosh xususiyatlarini hisobga olish o'quvchilarning til o'rganish samaradorligini oshirishi mumkin. O'qituvchilar dars jarayonida o'quvchilarning yosh xususiyatlariga mos keladigan o'qitish usullarini qo'llashlari muhim.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, bolalar chet tilini o'rganishda kattalardan ko'ra tezroq va osonroq o'zlashtira oladilar. Buning sababi bolalarning miyasi tilni o'rganishga moslashganligi va ular tillarga sezgir davrdaligidir. Shuningdek, bolalar chet tilini o'rganishda o'yin va qo'shiqlar kabi interaktiv usullardan foydalanishni yaxshi ko'radilar. Bu esa ularning til o'rganish motivatsiyasini oshiradi va o'quv jarayonini qiziqarli qiladi.

O'smirlar chet tilini o'rganishda ijtimoiy omillardan ko'proq ta'sirlanadi va tengdoshlari bilan muloqot qilishni afzal ko'radilar. Ular uchun til o'rganishda muloqot va ijtimoiy o'zaro ta'sir muhim rol o'ynaydi. O'qituvchilar o'smirlar uchun dars jarayonida guruh ishlari, rolli o'yinlar va muloqot mashqlaridan foydalanishlari lozim.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, chet tilini o'rganishda yosh xususiyatlari muhim rol o'ynaydi. Turli yosh guruhlaridagi o'quvchilar uchun eng samarali o'qitish usullarini tanlash va qo'llash lozim. Bolalar uchun interaktiv usullar, o'smirlar uchun muloqot va ijtimoiy o'zaro ta'sir, kattalar uchun esa kognitiv yondashuv va grammatik qoidalarga e'tibor qaratish tavsiya etiladi. Chet tilini erta yoshdan o'rganish afzalliklariga qaramay, har qanday yoshdagi insonlar ham tegishli motivatsiya va o'qitish usullari yordamida chet tilida yuqori darajadagi mahoratga erisha oladilar.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Smith, J. (2020). The role of age in second language acquisition. *Journal of Language Learning*, 35(2), 120-135.
2. Abdilkadimovna, K. N., & Jamolidinovich, D. Z. (2023, May). TEACHING GRAMMAR USING INDUCTIVE METHOD. In "CANADA" INTERNATIONAL CONFERENCE ON DEVELOPMENTS IN EDUCATION, SCIENCES AND HUMANITIES (Vol. 9, No. 1).
3. Abdilkadimovna, K. N., & Ozoda, U. (2023). ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF USING AUTHENTIC TEXT. "RUSSIAN" ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ В СОВРЕМЕННОЙ НАУКЕ, 9(1).
4. Komilova, N. A. (2022, June). COMPARATIVE ANALYSIS OF LEXICAL VERBALIZERS OF THE CONCEPT "GENDER" IN UZBEK AND ENGLISH LANGUAGES. In *International Scientific and Current Research Conferences* (pp. 103-106).
5. Komilova, N. (2022). GENDERED LEXICON OF ENGLISH LANGUAGE. *Science and innovation*, 1(B4), 192-194.
6. Abdilkadimovna, K. N. (2022). THEORETICAL ANALYSIS OF GENDER RELATED WORDS IN ENGLISH LANGUAGE. *YOUTH, SCIENCE, EDUCATION: TOPICAL ISSUES, ACHIEVEMENTS AND INNOVATIONS*, 1(2), 179-182.
7. Abdilkadimovna, K. N. (2021). Comparative And Linguocultural Analysis Of The Concept "Gender" In Uzbek And English Languages. *The American Journal of Social Science and Education Innovations*, 3(06), 112-117.

8. Мирзааҳмедович, Х. Ғ., & Комилова, Н. А. (2021). ИНГЛИЗ ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА ГЕНДЕР КОНЦЕПТУАЛ СЕМАНТИКАСИ ВЕРБАЛИЗАТОРЛАРИ НОМИНАТИВ ТУРЛАРИНИНГ ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИК ХУСУСИЯТЛАРИ. МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА, 4(6).
9. Мирзааҳмедович, Х. Ғ., & Комилова, Н. А. (2021). ИНГЛИЗ ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА ГЕНДЕР КОНЦЕПТУАЛ СЕМАНТИКАСИ ВЕРБАЛИЗАТОРЛАРИ НОМИНАТИВ ТУРЛАРИНИНГ ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИК ХУСУСИЯТЛАРИ. МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА, 4(6).
10. Хошимов, Ғ., & Комилова, Н. (2020). ТУРЛИ ТИЗИМЛИ ТИЛЛАРДА “ГЕНДЕР” КОНЦЕПТИ ВА УНИ ВОҚЕЛАНТИРУВЧИ ВОСИТАЛАР МАЙДОНИНИНГ ҚИЁСИЙ ТАДҚИҚИ. Scientific journal of the Fergana State University, (3), 143-147.
11. Komilova, N. A. Comparative Analysis of “Gender” Concept and Issues of Gender Field in English and Uzbek Languages. International Journal of Social Science and Human Research, 5(6), 2191-2194.
12. Uktamovna, B. L. (2023). Modern Methods of Teaching Monologue and Dialogue Speech in Foreign Language.
13. Буранова, Л. (2024, April). ЗНАЧЕНИЕ ТОНА В УСТНОЙ И ПИСЬМЕННОЙ ФОРМАХ МОНОЛОГИЧЕСКОЙ РЕЧИ. In Conference Proceedings: Fostering Your Research Spirit (pp. 379-382).
14. Буранова, Л. (2023). The peculiarities of monologue speech in teaching foreign language. Зарубежная лингвистика и лингводидактика, 1(5), 74-78.
15. Буранова, Л. У. (2023). FORMING THE SKILLS OF MONOLOGUE AND DIALOGUE SPEECH IN FOREIGN LANGUAGE. МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА, 6(3).
16. Buranova, L. U. (2017). THE USE OF DEFINITE PHONETIC FEATURES IN THE CULTURE OF THE TARGET LANGUAGE. Гуманитарный трактат, (20), 38-39